

RIETGORZEN BUITEN HUN NORMALE GEBIED

W.K. Kraak

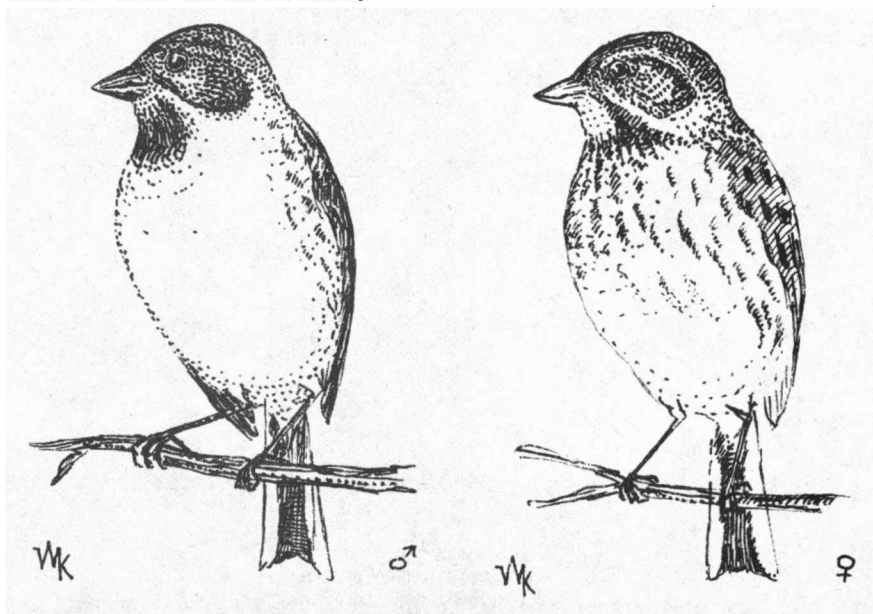
In de winter verwacht je niet veel bijzonders te zien op de Bussumer heide in of bij de bosjes waar vroeger de schietbanen waren. Een Ekster of een Groene Specht. Op donderdag 15 januari 1981 beleefde ik daar iets onverwachts, een ontmoeting met een paar gorsachtige vogels, aardig genoeg om een paar schetsjes te maken met aantekeningen daarbij. Je hart gaat dan toch sneller kloppen.

Er was in de ochtend een vers laagje sneeuw gevallen. De lucht is inmiddels helderder geworden, al blijft het wisselvallig. Af en toe betreft de lucht en valt er nog wat sneeuw. Toch zet de dooi van de volgende dag nog wel door.

Ik wandel juist op een open stuk op weg naar enkele verspreide bosjes, meest dennen en berken. Daar zitten in een kale lijsterbes twee gorzen. Voorzichtig er op af. De vogels laten mij op een tiental meters naderen. Ze zitten goed zichtbaar: kop, hals, borst en onderkant van de staart kan ik in details bekijken. Hoe zijn mantel, rug en stuit? Even een omtrekkende beweging maken. Daar vliegen ze op. Maar even verder strijken ze neer in een boomtop. Het spelletje van afwachten, opvliegen en dan een eind verderop weer te gaan zitten uitkijken zonder zich te verschuilen herhaalt zich een paar keer.

Geluiden laten de gorzen niet horen. In stilte hoop ik op iets zeldzaams. Dat is natuurlijk fout, te emotioneel of te romantisch. Ik maak me duidelijk dat ik echt alleen even wil weten wat dit voor gorzen zijn. Het gaat me alleen om de zuivere determinatie.

Welnu, de vogel met de lichte keel (izabelkleurig) is een vrouwtje Rietgors. Het andere exemplaar, een mannetje, lijkt me eerstejaars, want de kop is van boven erg bruinig en de donkere ringmusachtige keelvlak komt nog niet ver, hij reikt nog niet tot de borst. Een mannetje Rietgors moet in het voorjaar nog een hele metamorfose ondergaan (zoals bekend door slijtage van bruine veertopjes en veerrandjes en door een partiële rui), waardoor het prachtkleed te voorschijn komt: helderwitte halsring, zwarte kop en wangen, gescheiden door een witte wig van de eveneens zwarte kin en keelvlak.

Je staat toch wel even raar te kijken bij het zien van een paartje Rietgors in winterkleed en terwijl ze zwerven van boompje tot boompje op de droge hei!